

Poznań, 16 września 2024 r.

Dotyczy: zmian ustawy o Polskiej Akademii Nauk

Stanowisko Komitetu Chemii PAN
w sprawie powoływania Komitetów Naukowych PAN
wg projektu ustawy o zmianie ustawy
o Polskiej Akademii Nauk z dnia 15 lipca 2024 r.

Komitet Chemii PAN jest zaniepokojony zmianami proponowanymi w art. 35 projektu ustawy o Polskiej Akademii Nauk z dnia 15 lipca 2024 r., które przewidują wprowadzenie do Komitetów Naukowych PAN osób delegowanych przez „instytucje przedstawicielskie środowiska szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art.329 ust.1 pkt 1, 2, i 6 ustawy” z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Proponowane zmiany są niezgodne z tradycją demokratycznych wyborów, które od ponad 70 lat stanowią fundament funkcjonowania Polskiej Akademii Nauk. Misją komitetów naukowych jest działalność na rzecz nauki i społeczeństwa i tylko demokratyczne wybory pozwolą na wybór członków komitetu naukowego, którzy będą reprezentantami środowiska naukowego zgodnie z ich specjalnością naukową.

Wybór do komitetu naukowego był zawsze uznawany za wyraz szczególnej pozycji i autorytetu w środowisku naukowym, a projektowane zmiany dotyczące składu i sposobu powoływania komitetów naukowych zagrażają ich integralności i prestiżowi. Ponadto przepisy przejściowe proponują powołanie komitetów naukowych w nowych składach w ciągu 30 dni od wejścia w życie ustawy, a to oznacza nie tylko rozwiązanie obecnie działających komitetów, lecz także złamanie zasady, że prawo nie powinno działać wstecz.

Niezwykle ważną cechą Akademii jest jej autonomia, której jednym z przejawów jest możliwość powoływania komitetów naukowych w drodze demokratycznych wyborów, zatem, jeżeli komitety miałyby nadal stanowić samorządną reprezentację, ich członkowie powinni być wybierani wyłącznie poprzez głosowanie, tak jak to ma miejsce obecnie. Warty podkreślenia jest fakt, że w ostatnich wyborach udział wzięło niemal 10 tysięcy

samodzielnych pracowników naukowych, co dodatkowo podkreśla ich znaczenie dla środowiska.

Oczekując korekt w projekcie ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk Komitet Chemii PAN popiera również stanowisko uzgodnione na zebraniu przewodniczących komitetów naukowych PAN w dniu 4 września 2024 roku.

Wnosimy jednocześnie o to, by w pracach legislacyjnych nad nowymi zapisami *ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk oraz niektórych innych ustaw* uwzględnić ekspercki głos środowiska, którego prawo to ma dotyczyć i tym samym wdrożyć rozwiązania przygotowane przez Polską Akademię Nauk.

W głosowaniu przeprowadzonym na zdalnym zebraniu Komitetu Chemii PAN wzięło udział 29 członków/członkiń Komitetu, oddano 29 głosów ważnych „za”. Członkowie Komitetu Chemii PAN jednomyślnie poparli stanowisko.

Przewodniczący Komitetu Chemii PAN

Prof. dr hab. Paweł Kulesza